Analýza odhaduje přínos Otevřené věznice Jiřice: o 40 % nižší recidiva a 25,7 milionu korun ročních úspor pro společnost

Praha, 30. září 2026 – První česká cost-benefit analýza Otevřené věznice Jiřice odhaduje, že příprava odsouzených na návrat do společnosti v prostředí blízkém běžnému životu přináší výrazně lepší výsledky než standardní výkon trestu. Odsouzení, kteří prošli otevřenou věznicí, vykazují o 40 % nižší recidivu po 3 letech od propuštění než srovnávací skupina osob ze standardních věznic. Analýza zároveň vyčíslila průměrný roční čistý společenský přínos programu na 25,7 milionu korun.

Otevřená věznice Jiřice funguje od roku 2017 a má kapacitu 32 odsouzených. Evaluace realizovaná ve spolupráci Českých priorit, RUBIKON Centra a Vězeňské služby ČR hodnotila výsledky 298 osob, které zařízením prošly od října 2017 do ledna 2025.

O 40 % nižší recidiva než ve standardní věznici

Nejvýraznějším zjištěním analýzy je o 40 % nižší recidiva po 3 letech od propuštění oproti srovnávací skupině odsouzených vykonávajících trest ve standardních věznicích. Velké rozdíly v recidivě z předběžných výsledků trvají i v dalších letech po propuštění. Pozitivní výsledky se projevily také u osob s vyšším rizikem recidivy, než je průměr vězeňské populace.

Otevřená věznice funguje jako trenažér života na svobodě. Je určena odsouzeným v závěru trestu, kteří prokázali snahu pracovat na změně svého života. Nadále vykonávají trest odnětí svobody a v prostředí otevřené věznice se učí zvládat situace, které je po propuštění čekají. Pracují, řeší své závazky, udržují vztahy s rodinou a přijímají odpovědnost za vlastní život. Díky tomu mají větší šanci uspět po návratu na svobodu a nevrátit se zpět do vězení.

> *„Pilotní projekt Otevřené věznice Jiřice se osvědčil. Cost-benefit analýza ukazuje, že pokud vytvoříme podmínky, ve kterých se odsouzení mohou připravovat na návrat do běžného života, dosahujeme lepších výsledků pro ně samotné, jejich rodiny i pro společnost. Nižší recidiva znamená méně obětí trestné činnosti a bezpečnější Česko. Tato data potvrzují, že jde o správnou cestu moderního vězeňství, která přináší měřitelné výsledky,“* **říká generální ředitel Vězeňské služby ČR genmjr. Mgr. Tomáš Hůlka, LL.M.**

> *„Otevřená věznice není vhodná pro každého odsouzeného. Příležitost mohou dostat pouze ti, kteří mají skutečnou motivaci změnit svůj život. Tento typ věznice přitom neznamená mírnější podmínky výkonu trestu, ale naopak více povinností a větší osobní odpovědnost, zároveň však i intenzivnější podporu odborného personálu. Výsledky z Jiřic nás motivují hledat další možnosti, jak tento koncept rozšiřovat. Otevřené věznice samozřejmě nemohou ve větší míře nahradit klasická vězeňská zařízení, mohou se ale stát jejich důležitým a smysluplným doplňkem,“* **říká JUDr. Jeroným Tejc, ministr spravedlnosti ČR.**

Investice, která se společnosti vrací

Cost-benefit analýza sledovala také ekonomické dopady programu. Celkové společenské přínosy Otevřené věznice Jiřice dosáhly 188,3 milionu korun. Po započtení rozdílů v provozních a personálních nákladech oproti standardní věznici činí čistý společenský přínos 139,5 milionu korun, což představuje v průměru 25,7 milionu korun ročně.

Nižší recidiva znamená nejen méně kriminality a méně obětí trestných činů, ale také nižší výdaje státu na trestní řízení, výkon trestu a řešení dalších společenských dopadů kriminality.

> „Debata o vězeňství bývá často vedena emocemi nebo představou, že nejtvrdší řešení jsou automaticky ta nejúčinnější. Výsledky analýzy, kterou jsme zpracovali, ukazují, že model otevřené věznice může snižovat recidivu a současně šetřit veřejné prostředky. Společnost tak získává více bezpečnosti za méně peněz. Pokud chceme přijímat dobrá veřejná rozhodnutí, je potřeba se řídit daty a důkazy,“ **říká PhDr. Ladislav Frühauf, spoluzakladatel think-tanku České priority.**

Data jako podklad pro další rozvoj českého vězeňství

Výsledky Otevřené věznice Jiřice představují významný argument pro další rozvoj modelů výkonu trestu založených na odpovědnosti, vztazích, principu normality a přípravě na návrat do společnosti, což celkově nazýváme komunitní vězeňství. Zjištění ukazují, že diferencované přístupy dokážou přinášet lepší výsledky nejen u odsouzených s nižším rizikem, ale i u osob, u nichž je návrat k trestné činnosti pravděpodobnější.

> *„Model otevřené věznice se jednoznačně osvědčil, a proto ho chceme dále rozvíjet. Příští rok bude zahájen provoz otevřené věznice pro ženy ve Velkých Přílepech a do budoucna chceme tyto principy šířit i do dalších regionů České republiky. Potřebujeme více diferencovat podmínky výkonu trestu podle potřeb různých skupin odsouzených a využívat přístupy, u nichž máme důkazy, že fungují. Otevřené věznice navíc vytvářejí lepší podmínky pro práci odborného personálu, který hraje klíčovou roli při přípravě odsouzených na návrat do společnosti. To je důležité i v době, kdy se Vězeňská služba potýká s nedostatkem personálu,“* **říká generální ředitel Vězeňské služby ČR Tomáš Hůlka.**

> *„Recidiva není jen selháním jednotlivce. Je to jedno z nejdražších systémových selhání státu, které českou společnost stojí 68 miliard korun ročně (viz Stínové ceny pro společenské náklady kriminality, České priority, 2023). Výsledky z fungování Otevřené věznice Jiřice ukazují, že existují cesty, jak ji snižovat. Nižší recidiva znamená méně obětí trestných činů, méně rozbitých rodin a více lidí, kteří místo návratu do vězení normálně fungují, plní své závazky. Úspěšný návrat lidí po výkonu trestu ale není jen úkolem Vězeňské služby. Vyžaduje spolupráci krajů, obcí, zaměstnavatelů i neziskových organizací. Právě v tom spočívá jedna z největších předností otevřených věznic, protože pro takovouto spolupráci vytváří prostor,“* **uzavírá Mgr. Lenka Ouředníčková, spoluzakladatelka RUBIKON Centra.**

CBA Otevřené věznice Jiřice – data pro média

Analýza hodnotí výsledky programu od října 2017 do ledna 2025. Do evaluace bylo zahrnuto 298 osob. Vytvoření srovnávacích skupin umožnilo korektní srovnání recidivy účastníků. Tyto skupiny byly vytvořeny pomocí algoritmu, který vyhledává ke každému z účastníků jemu velmi podobné odsouzené z celé vězeňské populace. Recidiva každého účastníka je pak porovnána s tím, jakou míru recidivy v průměru mají odsouzení z jeho srovnávací skupiny.

Ukazatel	Výsledek	Poznámka pro média
Sledované období	**říjen 2017–leden 2025**	Období zahrnuté do evaluace
Počet hodnocených osob	**298**	Osoby, které prošly Otevřenou věznicí Jiřice
Kapacita zařízení	**32 odsouzených**	Kapacita Otevřené věznice Jiřice
Recidiva po 3 letech od propuštění	**o 40 % nižší**	Ve srovnání se srovnatelnou skupinou ve standardních věznicích
Celkové společenské přínosy	**188,3 mil. Kč**	Vyčíslené přínosy programu
Čistý společenský přínos	**139,5 mil. Kč**	Po započtení rozdílů v provozních a personálních nákladech
Průměrný roční čistý přínos	**25,7 mil. Kč**	Průměrný společenský přínos za rok

Kompletní výsledky / CBA flyer: [ODKAZ]

Kontakty pro média

RUBIKON Centrum
Václav Hájek
hajek@rubikoncentrum.cz
+420 721 285 565

České priority
Ladislav Frühauf
ladislav@ceskepriority.cz
+420 723 866 277

Vězeňská služba ČR
Kpt. Markéta Prunerová
marketa.prunerova@gr.vs.gov.cz
+420 702 247 962